

یادداشت

توسعه اقتصادی با تکیه بر زنان چرا و چگونه؟

خدیجه جدا
فعال زنان و مشاور استراتژی سازمان‌ها

● در دنیای امروز یکی از معیارهای سنجش میزان توسعه‌یافتگی کشورها در دنیا، سهم خدمات در تولید ناخالص داخلی هر کشور است. در واقع افزایش سهم خدمات پس از گذار از عصر کشاورزی و پس از آن عصر صنعت، به عنوان یکی از مهم‌ترین شاخص‌های سنجش توسعه پایدار در یک کشور در نظر گرفته می‌شود. امروزه به صورت متوسط در حدود ۶۱ درصد از مجموع تولید ناخالص کشورهای دنیا را صنایع خدماتی نظیر آموزش، توریسم، سرگرمی، خدمات فنی وحرفه‌ای، حمل‌ونقل، پزشکی و سلامت، مسددکاری، مشاوره و ... تشکیل می‌دهد. دراین بین کشورهای کمترتوسعه‌یافته‌ای نظیر کنگو (۲۵درصد) و سیرالئون (۲۸درصد) و همچنین کشورهایی با اقتصاد تک‌محصولی نظیر قطر (۳۲درصد) و کویت (۳۵درصد)، کمترین سهم خدمات را در تولید ناخالص داخلی خود دارند. این در حالی است که کشورهایی نظیر هنگ‌کنگ (۹۳درصد)، آمریکا (۷۸درصد) و سایر کشورهای عمدتاً اروپایی (در حدود ۷۸درصد) در بالای این لیست قرار گرفته‌اند.

سهم صنعت خدمات ایران در تولید ناخالص داخلی ایران چیزی در حدود ۵۲ درصد است که پایین‌تر از میانگین جهانی بوده و باعث شده است که ایران در بین ۲۰۲ کشور رتبه ۱۴۴ را به خود اختصاص دهد. این آمار نشان‌دهنده فاصله بسیار زیاد ایران با سایر کشورهای جهان است که عمده آن به دلیل وابستگی اقتصاد کشور به نفت و همچنین صنایع سخت نظیر خودروسازی، ذوب آهن و... است. همچنین این آمار نشان می‌دهد که صنایع مبتنی بر خدمات، بازار دست‌نخورده‌ای در کشور دارند که می‌تواند با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تسهیل موانع موجود توسط دولت، ارزش افزوده فراوانی را با خود به همراه آورده و علاوه بر آن موجب توسعه اشتغال در کشور شود. ازسوی‌دیگر، براساس آمار بانک جهانی، در سال ۲۰۱۴ میلادی میزان بی‌کاری در کشور در حدود ۱۲،۸درصد برآورد شده است که ازاین‌بین میزان بی‌کاری در بین مردان در حدود ۱۱،۳درصد و میزان بی‌کاری در بین زنان در حدود ۱۹،۶درصد بوده است. این اختلاف نشان‌دهنده فاصله بسیار زیاد مردان و زنان در تصدی فرصت‌های شغلی مختلف در کشور است. این در حالی است که زنان در حدود نیمی از جمعیت فعال کشور را به خود اختصاص می‌دهند و دستیابی به توسعه اقتصادی با نرخ رشد بالای پنج درصد در سال‌های آتی، بدون درنظرگرفتن این جمعیت فعال امری ناشدنی به نظر می‌رسد. نرخ پایین اشتغال زنان در فعالیت‌های اقتصادی عمدتاً به دلیل فرهنگ مردسالاری حاکم در کشور و همچنین وجود مشاغل مردانه در کشور است. آمار ارائه‌شده در بالا که نشان‌دهنده سهم پایین بازار خدمات در تولید ناخالص داخلی است، خود مؤید این مطلب است. ازآنجایی‌که سایر بخش‌های تولید نظیر صنعت، کشاورزی و غیره عمدتاً مشاغل سخت و مردانه به حساب می‌آیند، می‌توان با توسعه بخش خدمات، ضمن افزایش قابل توجه در رشد اقتصادی کشور، کمک شایانی به افزایش نرخ مشارکت زنان در توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال برای آنها کرد. شاهد این مطلب میزان اشتغال زنان در مشاغل خدماتی کشور است، به‌گونه‌ای که برخلاف سهم پایین زنان در اقتصاد کشور به واسطه نرخ بی‌کاری بالاتر آنها نسبت به مردان، در بخش خدمات، سهم زنان چیزی در حدود ۵۴ درصد و بالاتر از سهم مردان در این بخش است. این به آن معنی است که زنان می‌توانند نقش بسیار بیشتری در توسعه بخش خدمات کشور ایفا کنند. کوتاه سخن اینکه، امروزه یکی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی کشورها، افزایش سهم بخش خدمات در تولید ناخالص داخلی آنها است که کشور ایران از این جهت در وضعیت مناسبی قرار نداشته و در آینده بازار مناسبی برای توسعه این بخش در اقتصاد وجود دارد. با توجه به اینکه عمده مشاغل فعال در این بخش، مشاغل صرفاً مردانه نیستند، زنان به عنوان نیمی از جامعه فعال کشور می‌توانند به شکل اثربخشی در این بخش فعال باشند و بنابراین تأثیر بسزایی در توسعه بخش خدمات کشور ایفا کنند. بنابراین با توجه به بازشدن فضای اقتصادی، دولت با هموارسازی راه در جهت توسعه بخش خدمات در اقتصاد کشور می‌تواند ضمن افزایش قابل توجه در رشد اقتصادی و شاخص‌های رفاه عمومی، از مشارکت زنان در توسعه اقتصادی کشور بیشترین بهره را برده و مسیر را برای بهره‌گیری از این بخش از جمعیت فعال کشور هموار کند. بخش خصوصی نیز با توجه به بازار بکر و دست‌نخورده در این بخش می‌تواند با سرمایه‌گذاری در این حوزه و بهره‌گیری از نیروی کار خیره و آماده موجود در کشور که بخش عمده آن را زنان تشکیل می‌دهند، ضمن افزایش سودآوری، نقش مؤثری در افزایش اشتغال و رشد اقتصادی کشور ایفا کند.

❖ **کلیه آمار براساس اطلاعات بانک جهانی است.**

اقتصاد

ارقام پیشنهادی بودجه وزارت صنعت، معدن و تجارت و تغییرات آن نسبت به ارقام مصوب بودجه سال جاری (ارقام به میلیارد ریال / درصد)						
نام دستگاه	لایحه بودجه ۹۵	لایحه بودجه ۹۴	قانون بودجه ۹۴	رشد لایحه ۹۵ به لایحه۹۴	رشد لایحه ۹۵ به قانون ۹۴	سهم از کل بودجه ۹۵ وزارتخانه
حوزه ستادی وزارت صنعت، معدن و تجارت	۲,۰۹۸	۱,۹۴۲	۱,۹۹۲	۸,۰%	۵,۳%	۲۸,۰%
سازمان توسعه تجارت ایران	۳۴۹	۳۰۹	۳۰۹	۱۲,۹%	۱۲,۹%	۴,۷%
تأمین سرمایه مندوق‌های بخش صنعت و معدن	۸۵	۸۵	۸۵	بدون تغییر	بدون تغییر	۱,۱%
ارتقا و بهبود بهره‌وری، تثبیت و افزایش سهم صادراتی و بازاریابی فرش دستباف	۱۴۵	۰	۰	-	-	۱,۹%
بازرسان شاغل در حوزه نظارت بر بازار	۷۷۰	۰	۷۰۰	-	۱۰,۰%	۱۰,۳%
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران- مادر تخصصی	۷۵۳	۷۶۵	۷۶۵	۱,۶%-	۱,۶%-	۱۰,۰%
شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران	۱,۳۶۶	۱,۳۸۹	۱,۳۸۹	۱,۷%-	۱,۷%-	۱۸,۲%
سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان	۱۹۶	۱۴۲	۱۴۲	۳۸,۰%	۳۸,۰%	۲,۶%
مرکز توسعه تجارت الکترونیکی	۸۴	۶۴	۶۴	-	۳۱,۳%	۱,۱%
اجرای بند (ن) ماده ۱۹۴ قانون برنامه پنجم توسعه کشور	۰	۱۵۰	۱۵۰	-	-	۰,۰%
شرکت سهامی پشتیبانی امور دام کشور	۰	۶	۶	-	-	۰,۰%
مندوق ضمانت صادرات ایران- افزایش سرمایه	۶۱	۶۱	۶۱	بدون تغییر	بدون تغییر	۰,۸%
شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران	۰	۷۳	۷۳	-	-	۰,۰%
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران - مادر تخصصی	۵۵۹	۵۶۸	۵۶۸	۱,۶%-	۱,۶%-	۷,۴%
سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور	۸۳۹	۷۸۸	۷۸۸	۶,۵%	۶,۵%	۱۱,۲%
پژوهشکده علوم زمین	۳۷	۳۵	۳۵	۵,۷%	۵,۷%	۰,۵%
مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی	۱۶۲	۱۱۷	۱۱۷	۳۸,۵%	۳۸,۵%	۲,۲%
جمع کل	۷,۵۰۴	۶,۴۹۴	۷,۲۴۴	۱۵,۶%	۳,۶%	۱۰۰%
منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۴ و لایحه بودجه سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ کل کشور.						
توجه: اعداد تا یک رقم اعشار گرد شده‌اند.						

اختصاص بودجه ۵۶۸ میلیاردیالی به سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

افزایش ۱۵ درصدی بودجه شرکت بازرگانی دولتی ایران

سعیده شفیعی
پژوهشگر اقتصادی

فعالیت «مرکز توسعه صادرات ایران»، از سال ۱۳۸۴ با ایجاد ساختار تشکیلاتی جدید، مسئولیت خود را در راستای توسعه صادرات غیرنفتی کشور آغاز کرد و به دنبال توسعه و تقویت تجارت خارجی است.

۴- بررسی ارقام لایحه پیشنهادی دولت نشان می‌دهد هزارو ۳۸۹ میلیارد ریال که معادل ۲۱ درصد اعتبار پیشنهادی این بخش است به «شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران» اختصاص یافته که نسبت به رقم مصوب بودجه سال جاری ۲۸ درصد رشد داشته است. وظیفه اصلی این سازمان سیاست‌گذاری و تنظیم مقررات مربوط به حمایت از صنایع کوچک است. این سازمان از ادغام «سازمان صنایع کوچک ایران» و «شرکت شهرک‌های صنعتی ایران» در سال ۱۳۸۴ به وجود آمد و به صورت شرکت دولتی اداره می‌شود. ۵- «سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران»، «مرکز توسعه تجارت الکترونیکی» و «شرکت سهامی پشتیبانی امور دام کشور» به ترتیب با رشد ۲۰، ۱۰ و ۲۰ درصدی بودجه پیشنهادی در لایحه بودجه سال آینده مواجه شده‌اند.

۶- «سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان» نیز با افزایش بودجه ۱۷درصدی در لایحه بودجه سال آینده مواجه شده است. ردیف بودجه‌ای این سازمان از ۱۲۱ میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ به ۱۴۲ میلیارد ریال در لایحه پیشنهادی رشد داشته که این رقم حدود دو درصد کل اعتبارات این بخش در لایحه است.

۷- رقم پیشنهادی بودجه «شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران» با ۱۱۵ درصد رشد، از ۳۴ میلیارد ریال در قانون بودجه سال جاری به ۷۳ میلیارد ریال در لایحه بودجه سال آینده رسیده است. این در حالی است که این شرکت با کاهش ۷۰درصدی بودجه در سال گذشته مواجه شده بود. این شرکت به عنوان یکی از شرکت‌های تابعه وزارت صنعت، معدن و تجارت، در چهار دهه فعالیت خود، به عنوان بازوی توانمند دولت در انجام وظایف حاکمیتی تهیه و تأمین، خرید، ذخیره‌سازی و توزیع کالاهای اساسی کشور، مطرح بوده است. این شرکت برای رفع نیازهای اساسی مردم، به‌ویژه در مواقعی که بخش خصوصی و تولیدکنندگان داخلی نتوانستند این وظایف را انجام دهند، وارد عمل می‌شود.

۸- ردیف بودجه‌ای مربوط به «تبلیغات داخلی و جهانی فرش دستباف» در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ به اجرای بند (ن) ماده ۱۹۴ قانون برنامه پنجم توسعه کشور تغییر نام یافته و مبلغ تخصیصی به آن از ۲۹۴ به ۱۵۰میلیارد ریال در لایحه بودجه سال آینده کاهش

یافته است. بند (ن) ماده ۱۹۴ قانون برنامه پنجم توسعه بیان می‌کند: «توسعه و هدفمندسازی پژوهش، آموزش، تولید و تبلیغات و همچنین توسعه تجارت الکترونیک فرش و ایجاد خانه فرش در بازارهای هدف و مورد نظر برای هویت‌بخشی، ارتقای کیفیت تولید و روان‌سازی، سفارش‌پذیری، حمایت از ایجاد و توسعه و تجهیز کارگاه‌های متمرکز و غیرمتمرکز و اتحادیه‌ها و شرکت‌های تعاونی فرش دستباف روستایی و شهری سراسر کشور و نیز صنایع و خدمات جانبی فرش دستباف به منظور ارتقا و بهبود بهره‌وری، تثبیت و افزایش سهم صادراتی و بازاریابی‌های داخلی و خارجی». در تبصره این بند وزارت بازرگانی (صنعت، معدن و تجارت) مکلف به پیگیری حکم این بند در دولت است.

۹- اعتبار بودجه‌ای مربوط به «سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور»، «پژوهشکده علوم زمین» و «مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی» به ترتیب با افزایش ۱۹، ۲۶ و ۱۳درصدی نسبت به ارقام مصوب بودجه سال جاری مواجه شده‌اند. در مجموع این سه

سازمان ۱۵ درصد کل اعتبارات بودجه‌ای این بخش را به خود اختصاص داده‌اند.

۱۰- بررسی ارقام لایحه بودجه در بخش صنعت، معدن و تجارت حاکی از آن است که یک ردیف بودجه‌ای جدید با اعتبار حدود ۵۶۸ میلیارد ریال نیز برای «شرکت مادر تخصصی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران» اختصاص داده شده است که ۹ درصد بودجه پیشنهادی این بخش را تشکیل می‌دهد.

۱۱- در مجموع بررسی ارقام لایحه پیشنهادی در بخش صنعت، معدن و تجارت حاکی از آن است که رویکرد دولت در این بخش در سال آینده، افزایش واردات دولتی (با توجه به رشد ۱۱۵ درصدی بودجه شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران) است؛ درحالی‌که ردیف بودجه‌ای این شرکت در سال گذشته با ۷۰ درصد کاهش مواجه شده بود. همچنین افزایش ۲۸درصدی بودجه سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران نشان می‌دهد دولت تمایل به تقویت صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی در سال آینده نیز دارد.

خبر

سیف:

بحث ادغام ثامن الحجج و پارسیان مطرح نیست

● ایستا: رئیس‌کل بانک مرکزی با اعلام اینکه بحث ادغام مؤسسه ثامن‌الحجج و بانک پارسیان مطرح نیست، اطمینان داد در فرایند پرداخت سپرده‌ها حداکثر دقت به کار برده می‌شود تا کمترین خسارت به سپرده‌گذاران وارد شود.ولی‌اله سیف با بیان اینکه پرداخت وجوه سپرده‌گذاران ثامن‌الحجج به‌تدریج و براساس مبالغ خرد انجام می‌شود، گفت: این روند ادامه پیدا خواهد کرد و هم‌زمان دارایی‌های متعلق به این مؤسسه شناسایی شده و در پرداخت مابقی وجوه سپرده‌گذاران به کار گرفته خواهد شد.

بانک اتریشی

در ایران شبهه دایمی‌کند

● ایرنا: بانک بین‌المللی راییفزن –(Raiffeisen Bank International- RBI) یکی از بزرگ‌ترین بانک‌های اتریش اعلام کرده در حال برنامه‌ریزی برای دایرکردن شعبه خود در ایران است.«پیتر لنخ» (peter lenkh) یکی از اعضای ارشد هیات‌مدیره بانک راییفزن در مصاحبه با روزنامه «پرسه» چاپ اتریش گفت: بیش از لغو تحریم‌های هسته‌ای ایران، گفت‌وگوهای خوبی را برای بازرگردن شعبه خود با مقامات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران داشتیم.

صدور دسته‌چک برای بدحکاران

غیر مقصر بلامانع شد

● مهر: براساس بخشنامه بانک مرکزی، ارائه دسته‌چک و سایر خدمات بانکی به آن دسته از مدیران و اشخاص حقوقی که در ایجاد بدهی شخص حقوقی تقصیر نداشته باشند، بلامانع شد.

استقراض خارجی برای اولین بار در تاریخ سعودی

● ایرنا: عربستان سعودی قصد دارد برای جبران کسری بودجه بیش از ۸۷ میلیارد دلاری خود، در پی کاهش شدید قیمت نفت، برای اولین بار اقدام به استقراض از بازارهای بین‌المللی کند.به گزارش راشاتودی، ناظران اقتصادی می‌گویند عربستان سعودی در مرحله اول، حدود پنج میلیارد دلار وام خارجی خواهد گرفت.

IEON Café

کافه لئون

کیت‌رینگ و سفارشات بیرون بر CATERING & DELIVERY

نیاوران – مرکز خرید نارون – طبقه همکف

۲۶۱۰۳۸۱۱

www.leon1960.com

/LEONSINCE1960